

MUNI
SPORT

3. Vzdělávací a kurikulární politika

Obsah

- Vzdělávací a kurikulární politika (Strategie 2030+).
- Kurikulární dokumenty (RVP, ŠVP).
- Výchovné a vzdělávací cíle.
- Kurikulum.
- Obsah výuky a jeho transformace.

Vzdělávací a kurikulární politika, Strategie 2030+

- **Standard základního vzdělávání:** dokument MŠMT, jehož prostřednictvím stát **garantuje**, že všichni žáci základních škol zařazených do sítě mohou v průběhu povinné školní docházky získat **plnohodnotné a srovnatelné základní vzdělání** využitelné jak v dalším studiu na středních školách, tak v praxi. Jedná se o dokument otevřený, který je periodicky aktualizován, doplňován a zpřesňován.

Západ prezentace

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
SPORT

Standard ZV

Komu	Pro co
Centrální školské orgány	Slouží <ul style="list-style-type: none">• jako základní kritérium pro posuzování vzdělávacích programů a jejich schvalování• pro posuzování kvality učebních textů, pokud vydavatelé o jejich zařazení do seznamu schválených učebnic MŠMT ČR požádají
Ředitelé a učitelé ZŠ	•formuluje podstatné vzdělávací cíle, k jejichž naplnění pedagogická činnost škol směřuje, i soubory závazných vzdělávacích obsahů pro výuku
Ředitelé SŠ	•vymezuje standard obsah základního vzdělávání, který je třeba respektovat při tvorbě kritérií přijímacího řízení žáků na střední školy
Nástroj autoevaluace, resp. vnější evaluace škol	•zaměřený jak na zjišťování efektivnosti vzdělávacích činností, tak na hodnocení výsledků dosažených žáky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Vzdělávací a kurikulární politika, Strategie 2030+

NPRV v ČR tzv. Bílá kniha	<i>1999, resp. 2001</i>	Státní úroveň
↓		
RVP	<i>2005</i>	Státní úroveň
↓		
ŠVP	<i>1. 9. 2007</i>	Úroveň školy

Národní program rozvoje vzdělávání v ČR

- Tzv. Bílá kniha.
- Výklad jednotlivých otázek vzdělávání a soubor doporučení.
- Představuje základní východisko pro tvorbu konkrétních rozvojových plánů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Cíle vzdělávání

- ✘ Mají být odvozovány:
 - + z individuálních a
 - + ze společenských potřeb.
- ✘ nejen rozvoj **vědění** a **poznáváníí**, ale i
- ✘ osvojování sociálních dovedností, duchovních, morálních, estetických hodnot, vztahů k ostatním lidem i ke společnosti jako celku, schopnost uplatnit se v měnících se podmínkách společnosti atd.

Kurikulární dokumenty (RVP, ŠVP)

- RVP – snaha o:
 - provázanost jednotlivých stupňů vzdělávání
 - zohledňování individuálních potřeb na pozadí společenských potřeb
 - propojení a návaznost jednotlivých učebních obsahů
 - motivaci žáků pro celoživotní učení
 - podněcování schopností spolupracovat
 - vedení k účinné a otevřené komunikaci
 - vedení žáků k odpovědnosti za sebe jako člověka
 - respektování sebe sama, svých možností
 - atd.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Jaké existují RVP?

RVP pro předškolní vzdělávání

RVP pro základní vzdělávání

RVP pro gymnaziální vzdělávání

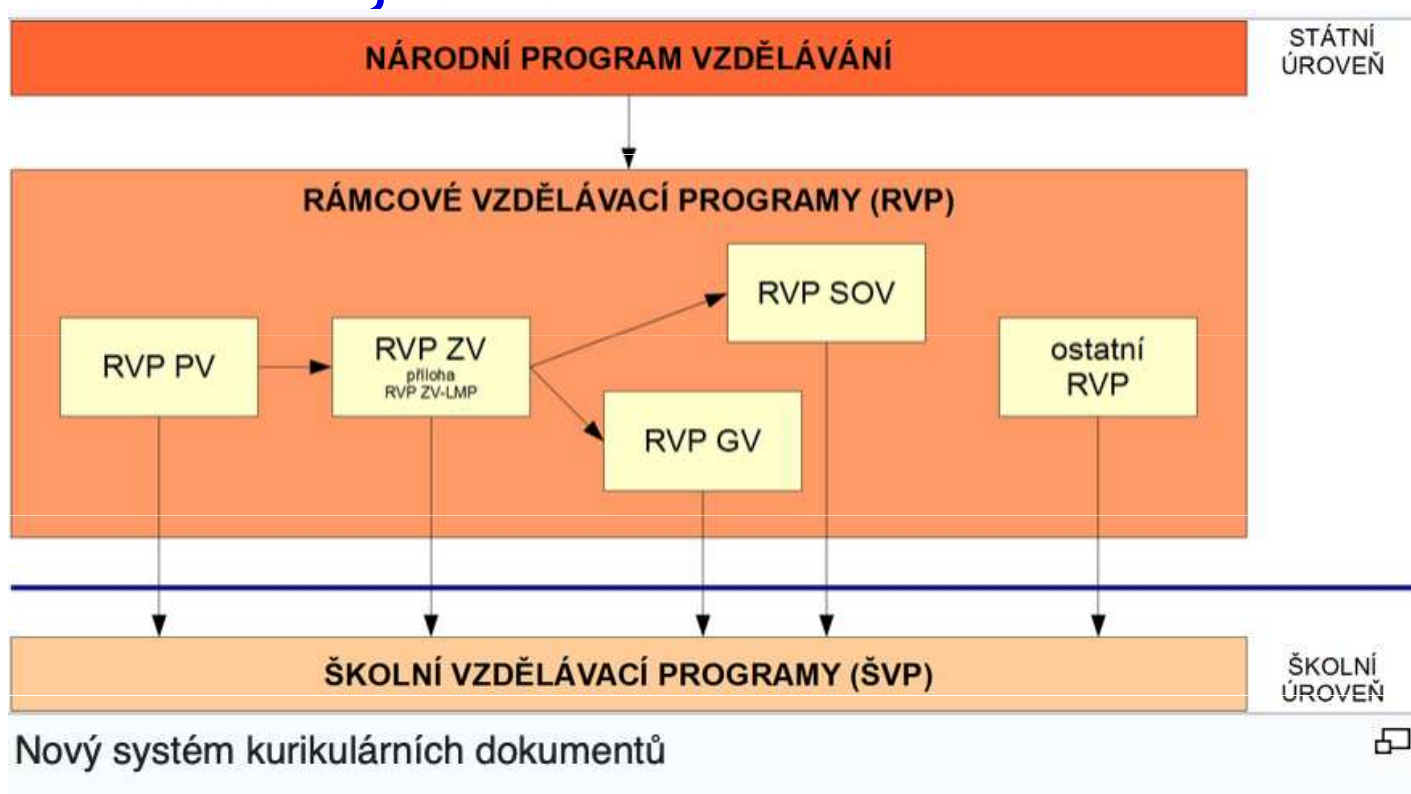
RVP pro střední odborné vzdělávání

RVP pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání

RVP pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky

Úrovně: státní, školní

Co je „nového“?

Klíčové kompetence

Vzdělávací oblasti

Průřezová témata

1. Klíčové kompetence

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

2. Vzdělávací oblasti

– Celkem 9 oblastí:

Jazyk a jazyková komunikace (ČJ a literatura, cizí jazyky)

Matematika a její aplikace

Informační a komunikační technologie

Člověk a jeho svět

Člověk a společnost (Dě, výchova k občanství)

Člověk a příroda (Fy, Ch, Př, Ze)

Umění a kultura (HV, VV)

Člověk a zdraví (výchova ke zdraví, TV)

Člověk a svět práce

Člověk a zdraví

- Body:
 - Charakteristika
 - Cílové zaměření
 - Vzdělávací obsah:
 - Výchovy ke zdraví
 - Tělesné výchovy

Charakteristika

- ... Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených v běžných i mimořádných situacích...

Cílové zaměření

- Vymezení cílů, např.:
 - Propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
 - Chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
 - Získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.

Západní prezentace

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
SPORT

Tělesná výchova

1. stupeň

2. stupeň:

- Činnosti ovlivňující zdraví
- Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- Činnosti podporující pohybové učení

Činnosti podporující zdraví

Očekávané výstupy:

- žák:
 - Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
 - ...

Učivo:

- Komunikace v TV
- Organizace prostoru a pohybových činností
- Historie a současnost sportu
- Pravidla osvojovaných pohybových činností
- ..

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

3. Průřezová témata

- ...reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa...
- Procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů.
 - Osobnostní a sociální výchova
 - Výchova demokratického občana
 - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - Multikulturní výchova
 - Environmentální výchova
 - Mediální výchova

ŠVP

- ✘ je povinným dokumentem, který vychází z RVP a je stanoven školským zákonem. Za jeho přípravu a následnou realizaci je zodpovědný ředitel příslušné školy.
- ✘ dává možnost svobodně formulovat představy o nejvhodnější podobě vzdělávání na dané škole, dává možnost volby vzdělávacího obsahu a jeho přizpůsobení potřebám žáků a podmínkám školy.
- ✘ je ale také podkladem pro ucelený systém hodnocení žáků i pro sebehodnocení (autoevaluaci) činností školy.
- ✘ je dále funkčním prostředkem propagace školy. Dovoluje profilovat školu „na míru“ potřebám žáků, požadavkům jejich rodičů, záměrům regionu nebo např. trhu práce. Umožňuje zvýšit přitažlivost vzdělávací nabídky školy a prosadit se tak do povědomí veřejnosti.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
SPORT

ŠVP

- Poprvé v historii možnost vytvořit si vlastní vzdělávací program pro každou školu.
- Přednosti:
 - Program, který bude vyhovovat jednotlivým učitelům, ale i skupině učitelů (viz oblasti).
 - Propojení a návaznost učebních obsahů.
 - Zohlednění specifik školy.
- Nedostatky:
 - Formální přepsání „starých osnov“.
 - Přechody žáků na jiné školy.
 - Učitelé nejsou systematicky připravováni na tvorbu ŠVP, nemají podpůrné materiály atd.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Školský zákon 561/2004 Sb.

✘ neboli zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání:

- + vymezuje strukturu vzdělávací soustavy v České republice,
- + definuje jednotlivé druhy škol a školských zařízení a jejich právní postavení,
- + definuje stupně poskytovaného vzdělávání, formy, průběh a ukončování studia,
- + určuje působnost orgánů státní správy a postavení soukromých a církevních škol.

Strategie 2030+

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+
- Úkol: jasně stanovit směr rozvoje školství a priority investic na dalších deset let.
- Cíl: modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají. Dva hlavní strategické cíle:
 1. proměna obsahu a způsobu vzdělávání,
 2. snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání a rozvoj potenciálu všech dětí.
- Cesty k realizaci: pět strategických linií (proměna samotného vzdělávání, problematika nerovností, podpora pedagogů, zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce a zajištění stabilního financování).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Strategie 2030+

- MŠMT chce zmodernizovat, vybavit a metodicky vést školy, zavést digitální technologie a podpořit inovace, provzdušnit objem učiva a realizovat nové metody přípravy a hodnocení žáků tak, aby získali znalosti, dovednosti a postoje využitelné v osobním, profesním i občansky zodpovědném životě. V rámci intervencí se ministerstvo chce také zásadním způsobem věnovat přípravě nových a podpoře stávajících pedagogů, profesionalizaci ředitelů škol nebo snížení administrativní zátěže škol.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Revize RVP

- Dokument naleznete zde: <http://www.nuv.cz/file/3505/>
- Pokud nebude funkční, vyhledejte v internetu „revize RVP“.

Kurikulum

- V širším smyslu „obsah“ vzdělávání (učivo) a proces jeho osvojování.
- Veškerá zkušenost žáka, kterou získává ve školském (vzdělávacím) prostředí, a činnosti, které jsou spojeny s jeho osvojováním a hodnocením *(Zdroj: MAŇÁK, J., JANÍK, T., a ŠVEC, V. (2008). Kurikulum v současné škole. Brno: Paido).*

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT

Klasifikace kurikula 1

- doporučené (řeší základní koncepční otázky)
- předepsané (závazné pro určité typy škol nebo pro celý vzdělávací systém)
- realizované (to, co učitel skutečně realizuje ve třídě)
- podpůrné (podporuje předepsané kurikulum- učebnice, vzdělávání učitelů, časové dotace, vybavení školy atd.)
- hodnocené (testy, zkoušky a další nástroje měření)
- osvojené (to, co se žáci skutečně naučí)

Klasifikace kurikula 2

- formální (komplexní projekt cílů, obsahu, prostředků a organizace vzdělávání)
- neformální (mimotřídní a mimoškolní aktivity organizované školou- výlety, exkurse, ale také domácí příprava žáka apod.)
- skryté (postihuje další souvislosti života a školy, např. klima ve škole, vztahy mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a rodiči, charakter školního prostředí, vzdělávací hodnoty atd.)
- nulové (též chybějící, označuje to, čemu se ve vyučování nevěnuje pozornost, co tedy jakoby pro školu neexistovalo, např. dřívější cenzura učebnic, kdy byla některá fakta záměrně vynechávána)
- metakurikulum (do kurikula určitého předmětu jsou zařazovány informace, jak se předmětu učit a řídit své učení, čili metakognitivní témata- učení o učení)

Obsah výuky

- vědomosti,
- dovednosti,
- hodnotová orientace žáka (jeho zájmy, přesvědčení, postoje)

Západní prezentace

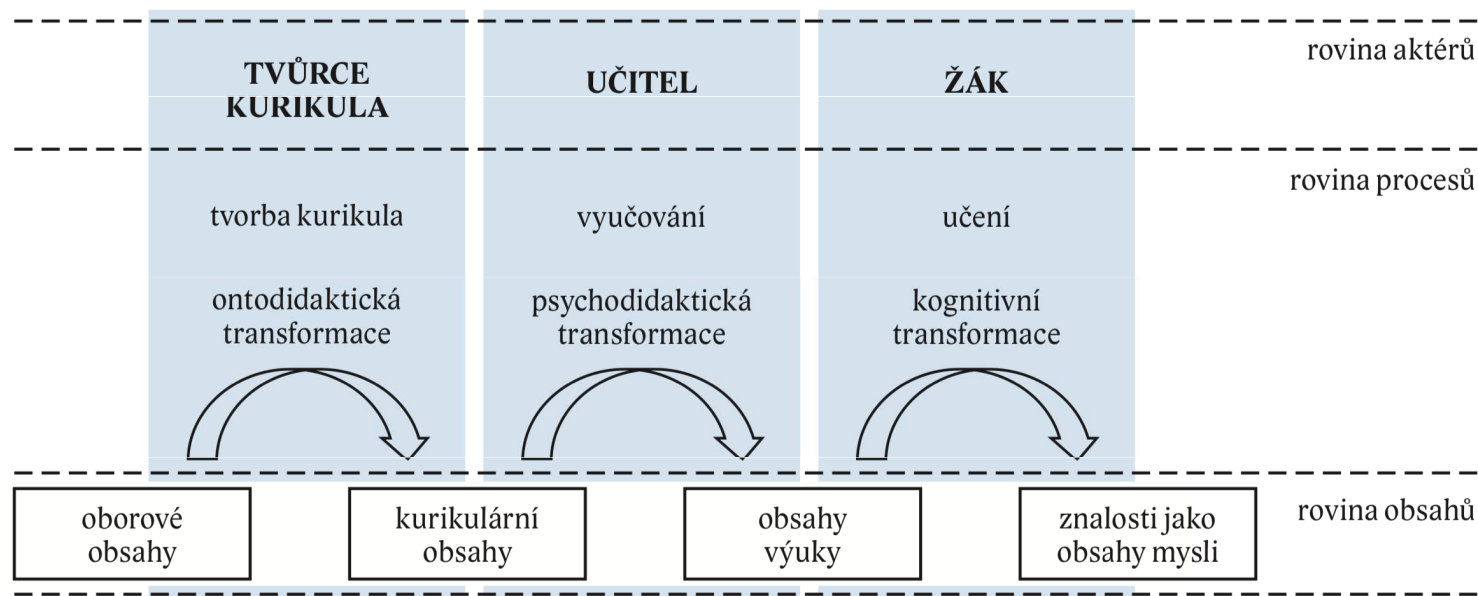
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MUNI
SPORT

Obsah výuky a jeho transformace

Obr. 1. Roviny existence obsahu a obsahové transformace.

Zdroj: Janík, T. 2018. Od obsahu vzdělávání k žákově znalosti: kritická místa na cestě do školy a ze školy. Arnica 8, 1, 1–8. Západočeská univerzita v Plzni, Plzeň. ISSN 1804-8366.

Děkuji za pozornost!

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MUNI
SPORT